

1 SAMUEL

26-28

David spaart Saul en zoekt toevlucht bij de Filistijnen, terwijl Saul via een medium Samuel raadpleegt.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-samuel/26-28

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	David dringt Sauls legerkamp binnen	3 min	4
2	David laat Sauls leven in Gods handen	2 min	6
3	Misbruik van gezag door kerkleiders	5 min	7
4	Hoe voorgangers met correctie omgaan	2 min	9
5	David spreekt Abner en Saul aan	3 min	10
6	Sauls berouw en onbetrouwbare beloften	3 min	13
7	David zoekt veiligheid bij de Filistijnen	4 min	14
8	Ziklag en Davids rooftochten	2 min	17
9	Davids leugens tegenover Achis	3 min	18
10	David moet met de Filistijnen meevechten	2 min	20
11	Sauls angst en Gods stilzwijgen	2 min	21
12	Saul bezoekt het medium in Endor	3 min	22
13	Contact tussen de doden en de levenden	4 min	24
14	Waarom de verschijning werkelijk Samuel is	2 min	26

15	Gods ingrijpen bij het medium	3 min	27
16	Samuel kondigt Sauls nederlaag aan	2 min	29
17	Sheol als verblijfplaats van de doden	2 min	30
18	Sauls angst en wankel vastberadenheid	2 min	32
19	De vrouw bereidt een maaltijd voor Saul	2 min	33
20	Sauls innerlijke verdeeldheid	2 min	34
21	Gods stem willen horen met technieken	3 min	35
22	God neemt zelf het initiatief om te spreken	3 min	36
23	Gods leiding op Paulus' zendingsreis	3 min	38
	Om verder te lezen		39

1

David dringt Sauls legerkamp binnen

We zijn in 1 Samuel hoofdstuk 26, weer bij de Zifieten.

De Zifieten kwamen bij Saul in Gibeon en zeiden: Houdt David zich niet verborgen op de heuvel Hachila, tegenover de woestijn? Toen stond Saul op en trok naar de woestijn Zif, en met hem drieduizend man, de beste van Israël, om David te zoeken in de woestijn Zif.

1 SAMUEL 26:1-2

Dit begint bekend te klinken. Saul heeft eerder gezegd dat hij David niet meer zou achtervolgen, maar je kunt er bij hem niet op rekenen dat hij zijn woord houdt.

Saul sloeg zijn kamp op op de heuvel Hachila, die tegenover de woestijn aan de weg ligt; maar David bleef in de woestijn en zag dat Saul achter hem aan kwam naar de woestijn. Toen stuurde David verkenner, en hij kwam met zekerheid te weten dat Saul gekomen was. David stond op en kwam bij de plaats waar Saul zijn kamp had opgeslagen. En David overzag de plaats waar Saul lag, met Abner, de zoon van Ner, zijn legerbevelhebber. Saul lag in het wagenkamp en het volk was rondom hem gelegd.

1 SAMUEL 26:3-5

David's verspieders hadden 's nachts bericht teruggebracht waar Saul en zijn leger hun kamp hadden opgeslagen. Blijkbaar waren de schildwachten in slaap gevallen of zoiets, en Saul lag in het midden te slapen, met al het volk om hem heen. Hij voelde zich beschermd daar op het slagveld, terwijl hij buiten onder de sterren sliep, omdat zijn generaal Abner vlak naast hem lag. Alle leger hadden hun kamp om hem heen

opgeslagen. Om bij hem te komen, zou iemand zich langs heel wat slapende soldaten moeten zien te werken. Maar blijkbaar was dat mogelijk. God stond David in elk geval toe dit te doen.

Toen nam David het woord en zei tegen Achimelech, de Hethiet, en tegen Abisaï, de zoon van Zeruja, de broer van Joab: Wie gaat er met mij mee naar Saul in de legerplaats? Toen zei Abisaï: Ik ga met u mee.

1 SAMUEL 26:6

Zoals we al zeiden, Abisaï was een moedige man, net als zijn broer Joab. Het zou heel moedig zijn om daarheen af te dalen, naar een kamp waar normaal gesproken schildwachten zouden staan. Je gaat rechtstreeks naar beneden, midden tussen drieduizend gewapende mannen die daar zijn om je gevangen te nemen en je te doden. Je gaat naar een plek waar je gemakkelijk gepakt kunt worden. Maar Abisaï is een heel trouwe volgeling van David, net als Joab dat was. Hoewel Joab later soms op eigen houtje handelde en David daarmee boos maakte, was hij toch heel trouw aan David.

Zo kwamen David en Abisaï 's nachts bij het volk; en zie, Saul lag te slapen in het wagenkamp, met zijn speer aan zijn hoofdeinde in de grond gestoken. Abner en het volk lagen rondom hem.

1 SAMUEL 26:7

Er was iets met de schildwachten gebeurd.

Toen zei Abisaï tegen David: God heeft vandaag uw vijand in uw hand overgeleverd. Laat mij hem toch met zijn speer aan de grond spietsen, in één keer; ik hoef het geen tweede keer te doen.

1 SAMUEL 26:8

Misschien hadden David en Abisaï de schildwachten uitgeschakeld. Dat is moeilijk te zeggen. Ze deden Saul geen kwaad, maar dat betekent niet dat ze de schildwachten niets zouden aandoen. Op de een of andere manier kwamen ze langs hen.

2

David laat Sauls leven in Gods handen

David zei echter tegen Abisaï: Breng hem niet om; want wie sloeg zijn hand aan de gezalfde van de HEERE en is onschuldig gebleven? Verder zei David: Zo waar de HEERE leeft, voorzeker, de HEERE zal hem treffen: óf zijn dag komt, dat hij sterft, óf hij wordt weggevaagd als hij ten strijde trekt. Moge de HEERE er geen sprake van laten zijn dat ik mijn hand sla aan de gezalfde van de HEERE. Neem echter wel de speer mee, die bij zijn hoofdeinde staat, en de waterkruik, en laten wij gaan.

1 SAMUEL 26:9-11

Het is goed om bij Davids houding stil te staan, want hij had beloften van God dat hij inderdaad de volgende koning zou worden. Saul was moordzuchtig en verdiende het om te sterven. David had alle recht om hem te doden, in zekere zin had hij alle recht om hem te doden. In zekere zin verdedigde hij zijn eigen leven. Het is zelfverdediging. Deze man trekt eropuit om hem te doden. Dus als David hem zou doden, zou dat volgens de ethische opvattingen van vrijwel iedereen volkomen te rechtvaardigen zijn.

Maar David was godvruchtig, en hij kon niet vergeten dat God Saul had gezalfd. Hij vond dat het doden van Saul een vergrijp tegen God Zelf zou zijn. En dus zei David: 'God zal hem uit de weg ruimen op de manier die Hij wil. Ik ga dat niet doen. Ik ga niet eigenhandig de vervulling van Gods beloften aan mij tot stand brengen. Ik ga dat aan God overlaten, op de manier waarop Hij het wil doen.'

Hij laat de dingen in Gods handen, ook al weet hij wat de geprofeteerde uitkomst zou moeten zijn. Hij zal niets doen om die tot stand te brengen. Hij zal het op Gods tijd laten gebeuren, hoewel het erop lijkt dat hij het nu zou kunnen bespoedigen. Als hij Saul zou doden en Abner een zwaard op de keel zou zetten, dan zou er niemand in het

leger zijn die hem kon weerstaan. Iedereen zou hem volgen. Hij had ermee weg kunnen komen, maar hij wilde dat niet doen. Hij wilde de zaak aan God overlaten, zodat God het op Zijn eigen tijd zou doen.

3

Misbruik van gezag door kerkleiders

Dit idee dat je Gods gezalfde niet mag aanraken of kwaad mag doen, is heel vaak misbruikt door kerkleiders. Je hoort leiders heel vaak, wanneer ze kritiek krijgen, zeggen:

Raak Mijn gezalfden niet aan, doe Mijn profeten geen kwaad.

PSALMEN 105:15

Daarmee bedoelen ze zichzelf, alsof zij de gezalfde van de Heere zijn en jij hen aanraakt door kritiek op hen te hebben. Als je dit verschijnsel nog nooit bent tegengekomen, dan heb je geluk. Dan heb je nog niet zoveel meegemaakt. Helaas is dit iets wat voorgangers ontzettend vaak doen. Ze zeggen: 'Ik ben Gods gezalfde. Ik ben hier de voorganger. Ik ben de leider die God heeft aangesteld, en daar moet je gewoon bij neerleggen. Geen kritiek. Ondermijn me niet. Doe niets wat mijn positie of mijn leiderschap bedreigt, want ik ben de gezalfde van de Heere.' En:

Je mag de gezalfde van de Heer niets aandoen.

Ze gebruiken David als voorbeeld. Hier heb je een koning die eigenlijk heel goddeloos was, en hoe slecht hij ook was, David wilde hem niet doden, wilde hem niet aanraken. Voorgangers gebruiken dat dus vaak om te zeggen: 'Als je het niet eens bent met mijn leiderschap, leg je er dan gewoon bij neer, want ik ben de gezalfde van de Heere. Per slot van rekening wilde David zelfs Saul niet doden, een goddeloze man in een leidinggevende positie, omdat hij Gods gezalfde was.'

Maar die toepassing klopt helemaal niet met het voorbeeld. Om te beginnen: hoe weet je dat jij de gezalfde van de Heere bent? Heeft de profeet Samuel olie over je hoofd uitgegoten?

‘Nou, het bestuur van het kerkgenootschap heeft mij de handen opgelegd en mij gezalfd om voorganger te zijn.’

Maar wie zijn zij dan? Waar hebben zij hun gezag vandaan? Dat mensen jou als leider hebben erkend, betekent nog niet dat God jou als leider heeft erkend. Misschien heeft Hij dat gedaan, misschien ook niet. Gods zalving of Gods goedkeuring van een bediening moet blijken uit de integriteit van die bediening zelf. Die komt niet van een of andere hiërarchie die jou de handen heeft opgelegd. Waar hebben zij hun gezag vandaan?

‘Nou, iemand vóór hen heeft hun de handen opgelegd.’

Maar waar kwam die eerste man dan vandaan, die aan het begin van die gezagslijn de handen oplegde?

‘Nou, hij heeft zich ooit gewoon van een andere kerk afgesplitst en zijn eigen beweging begonnen.’

Waar haalde hij dan zijn gezag vandaan om mensen de handen op te leggen?

‘Nou, ik denk dat hij zich dat gewoon heeft toegeëigend.’

Waarom noemen we deze man dan de gezalfde van de Heere? Misschien is hij dat, en ik geloof inderdaad dat veel voorgangers door God gezalfd zijn. Ik geloof dat God door Zijn Geest aan bepaalde voorgangers gaven heeft gegeven om leiding te geven en onderwijs te geven, en dat erkennen we. Maar wanneer David zei:

Doe hem niets aan, bedoelde hij daarmee:

Dood hem niet.

Ik zou je met klem aanraden je voorganger niet te doden, maar dat is niet hetzelfde als die man boven kritiek verheffen. David had beslist kritiek op Saul. Hij wilde hem niet doden en hij wilde hem niet aanraken, maar hij had heel scherpe kritiek op hem. Hij schreef zelfs psalmen tegen hem.

Dus dat idee dat je geen kritiek op de voorganger mag hebben omdat hij de gezalfde van de Heere is, en je de gezalfde van de Heere niet wilt aanraken — nou, raak hem dan niet aan. Prima. Of hij nu de gezalfde van de Heere is of niet, je kunt hem best niet aanraken. Maar er zijn mensen van wie de uitspraken getoetst moeten worden en van wie de uitspraken kritisch beoordeeld moeten worden. Helaas bestaat er dit algemene idee dat er bijzondere voorrechten verbonden zijn aan het ambt van voorganger, of aan iemand die in de bediening staat.

Nou, als iemand een rechtmatige bediening heeft en je werkelijk met geestelijke dingen dient, waardeer dat dan. Maar alleen het feit dat iemand een ambt bekleedt, maakt hem nog niet tot Gods gezalfde. Waar bekleedt hij een ambt? In een door mensen opgerichte organisatie die een plaatselijke kerk wordt genoemd. Ja, die is door mensen opgericht. Een mens heeft er een rechtspersoon van gemaakt. Een mens is ermee begonnen. Werd hij door God geleid? Misschien wel, misschien niet. Dat staat niet vast. Je kunt niet zomaar aannemen dat iemand Gods gezalfde is omdat hij een ambt bekleedt in een kerk, waarmee we een organisatie bedoelen die mensen hebben opgericht. Veel mensen nemen gewoon aan: als je in een institutionele kerk zit en jij de leider bent, dan ben jij degene. Jij bent de leider. Iedereen moet jou volgen. Er staat niets in de Bijbel wat dat ondersteunt.

4

Hoe voorgangers met correctie omgaan

Dit voorbeeld van David is dus zeker prijzenswaardig, maar het loopt niet parallel met iemand die weigert kritiek op een voorganger te hebben. Ik wil niet zeggen dat je kritisch moet zijn. Ik denk dat we waarschijnlijk mild moeten zijn voor voorgangers. Ze dragen vaak een echte last. Ik ben er geen voorstander van dat iemand alleen maar een lastpak is en de voorganger lastigvalt telkens wanneer hij iets zegt wat niet klopt. Maar tegelijkertijd zou een voorganger blij moeten zijn als hij wordt gecorrigeerd. Dat is waar het mij vooral om gaat.

Ik raak er niet van gealarmeerd als ik hoor dat voorgangers soms dingen zeggen die niet kloppen. Ik hoor het voortdurend. Ik weet zeker dat ik zelf ook voortdurend dingen zeg die niet kloppen. In mijn lezingen verspreek ik me weleens, en dan kun je

zeggen: ‘Nou, Steve, dat klopte niet. Je zei het niet goed.’ Dat is niet verontrustend. De vraag is: wat doe ik met jouw kritiek? Als ik zeg: ‘Wie ben jij om kritiek op mij te hebben? Weet je niet wie ik ben?’, dan kun je maar beter gealarmeerd raken. Dan kun je maar beter maken dat je wegkomt. En als je naar een voorganger gaat en zegt: ‘Ik weet niet zeker of ik het eens ben met wat je zei’, en hij zegt: ‘Waar heb jij je Bijbelopleiding gevolgd? Wie heeft jou tot voorganger bevestigd?’ Er zijn voorgangers die dat hebben gezegd als reactie op kritiek. Dan is het tijd om te vluchten. Dan is het tijd om weg te gaan uit die gemeente en bij die bediening vandaan. Hij is geen man van God. Een man van God wil gecorrigeerd worden.

Dus dit idee:

Doe Gods gezalfde niets aan.

wordt gebruikt als een manier om een voorganger te vrijwaren van kritiek. Dat is absoluut misbruik van dit begrip, van deze tekst. Ik ben het ermee eens: dood hem niet. Dood je voorganger niet. Maar kritiek op hem hebben gaat niet te ver.

5

David spreekt Abner en Saul aan

Vers 12:

Zo nam David de speer en de waterkruik bij Sauls hoofdeinde mee, en zij gingen weg. Er was niemand die het zag, niemand die het merkte, en ook niemand die wakker werd. Zij allen sliepen, omdat een diepe slaap van de HEERE op hen gevallen was.

1 SAMUEL 26:12

Daar hebben we het:

De Heer had ze in een diepe slaap laten vallen.

Ik denk dat we moeten aannemen dat dit ook voor de wachtposten geldt, niet alleen voor de soldaten.

Toen David naar de andere kant overgestoken was, ging hij ver weg op een bergtop staan. Er was een grote ruimte tussen hen. En David riep naar het volk en naar Abner, de zoon van Ner: Antwoordt u niet, Abner? Toen antwoordde Abner en zei: Wie bent u die naar de koning roept? Toen zei David tegen Abner: Bent u niet een man, en wie is aan u gelijk in Israël? Waarom hebt u dan niet over uw heer, de koning, gewaakt? Er is namelijk iemand van het volk gekomen om de koning, uw heer, om te brengen. Wat u gedaan hebt, is niet goed; zo waar de HEERE leeft, u bent des doods schuldig, omdat u niet over uw heer, de gezalfde van de HEERE, gewaakt hebt! En nu, kijk waar de speer van de koning is, en de waterkruik, die aan zijn hoofdeinde stond.

1 SAMUEL 26:13-16

Saul herkende de stem van David en zei: Is dit jouw stem, mijn zoon David? David zei: Het is mijn stem, mijn heer de koning. Hij zei verder: Waarom achtervolgt mijn heer zijn dienaar zo? Wat heb ik toch gedaan, wat voor kwaad heb ik bedreven? En nu, laat mijn heer de koning toch luisteren naar de woorden van zijn dienaar. Als de HEERE u tegen mij opzet, laat Hem dan de geur van een graanoffer ruiken. Maar als het mensenkinderen zijn, dan zijn zij vervloekt voor het aangezicht van de HEERE, omdat zij mij deze dag verstoten, zodat ik mij niet bij het eigendom van de HEERE kan voegen, en ze zeggen: Ga heen, dien andere goden. Nu dan, laat mijn bloed niet op de aarde vallen, ver weg van het aangezicht van de HEERE. Want de koning van Israël is eropuit getrokken om enkel een vlo te zoeken, zoals men in de bergen op een patrijs jaagt.

1 SAMUEL 26:17-20

Hij sprak eerst Abner aan, omdat Abner natuurlijk degene was die de grootste verantwoordelijkheid droeg voor de bescherming van de koning. In elk leger, in vrijwel elk tijdperk, kost het een wachtpost zijn leven als hij in slaap valt. In geen enkel leger wordt getolereerd dat wachtposten in slaap vallen. Dus het is duidelijk dat Abner werkelijk de dood verdiende. Natuurlijk had de Heere hem in een diepe slaap gebracht, dus op zichzelf was het niet echt Abners schuld, maar David sprak de waarheid. Hij zegt:

Abner, je hebt iemand binnengelaten die het leven van de koning in gevaar bracht terwijl jij op wacht stond, terwijl jij hem juist moest beschermen. Je verdient het om te sterven.

Abner was blijkbaar met stomheid geslagen en gaf niet eens antwoord, maar de koning deed dat wel. Zo begon er een gesprek tussen David en Saul. David zegt ongeveer dezelfde dingen tegen hem als hij eerder had gezegd:

Ik ben duidelijk geen bedreiging voor je. Ik had de kans om je te doden en heb het niet gedaan. Wil je dus ophouden op mij te jagen?

6

Sauls berouw en onbetrouwbare beloften

Toen zei Saul: Ik heb gezondigd; keer terug, mijn zoon David, want ik zal je geen kwaad meer doen, omdat mijn leven deze dag kostbaar was in jouw ogen. Zie, ik heb dwaas gehandeld, ik heb zeer ernstig gedwaald. Toen antwoordde David en zei: Zie, de speer van de koning. Laat een van de knechten oversteken en hem halen.

1 SAMUEL 26:21-22

David ging die niet naar hem toe gooien. Dat zou gemakkelijk als een daad van agressie kunnen worden opgevat. David probeert heel duidelijk te maken dat hij volkomen ongevaarlijk is. Laat dus een van je jongemannen hem bij mij komen halen en naar je toe brengen.

Moge de HEERE ieder zijn gerechtigheid en trouw vergelden, want de HEERE had u vandaag in mijn hand gegeven, maar ik heb mijn hand niet naar de gezalfde van de HEERE willen uitstrekken. En zie, zoals uw leven deze dag belangrijk in mijn ogen was, zo moge mijn leven belangrijk zijn in de ogen van de HEERE, en moge Hij mij uit alle nood redden. Toen zei Saul tegen David: Gezegend ben je, mijn zoon David; wat je ook doet, je zult ertoe in staat zijn. Toen ging David zijns weegs, en Saul keerde terug naar zijn woonplaats.

1 SAMUEL 26:23-25

Saul had gezegd:

Kom toch naar huis, David. Ik zal je geen kwaad meer doen.

Maar David wist natuurlijk wel beter. Saul meende het op dat moment waarschijnlijk. Je ziet hoe Saul op zijn heldere momenten best bereid was toe te geven dat hij een dwaas was, dat hij slecht was en dat hij ongelijk had. Niet iedereen doet dat, zelfs niet in zijn gewone gemoedstoestand. Niet iedereen zal zomaar zeggen: 'Ik was een dwaas. Ik was slecht. Ik verdien het om te sterven. Jij verdient het om koning te zijn in mijn plaats.' Wanneer Saul niet onder invloed van de boze geest was, kon hij zich behoorlijk diep vernederen, zouden we kunnen zeggen. Maar het probleem is dat hij zo onbestendig was als water. Je kon niet op hem rekenen. Hij had zo zijn momenten waarop hij zich heel nederig voelde. Het lijkt een beetje op een dronkaard. Soms, wanneer je tegenover dronkaards in de goot getuigt, zitten ze te snikken, hebben ze berouw en lijken ze diep geraakt door hun zonde. Maar je kunt gewoon niet op hen rekenen. Ze gaan het weer doen. Het gaat er niet alleen om dat iemand de juiste woorden zegt. Hij moet zijn leven beteren, en dat heeft Saul nooit echt gedaan, hoewel hij op dit moment zei dat hij dat zou doen.

7

David zoekt veiligheid bij de Filistijnen

Nu hoofdstuk 27:

Maar David zei in zijn hart: Ik zal op een dag nog eens door Sauls hand weggevaagd worden. Er is voor mij niets beters te doen dan met spoed te ontkomen naar het land van de Filistijnen. Dan zal Saul zijn hoop omtrent mij opgeven om mij nog langer te zoeken in heel het gebied van Israël, en zo zal ik uit zijn hand ontkomen.

1 SAMUEL 27:1

Dat is iets vreemds om te denken, juist op het moment dat Saul openlijk heeft gezworen dat hij hem niet meer zal achtervolgen. Maar David weet dat je daar niet op kunt rekenen. Dus zegt hij:

Ik kan maar beter zo snel mogelijk naar het land van de Filistijnen vluchten, dan zal Saul het opgeven om me nog ergens in Israël te zoeken. Zo ontkom ik aan hem.

Saul zou waarschijnlijk niet de Filistijnse steden binnenvallen als David daar een toevlucht kon vinden. De Filistijnen konden soms verslagen worden, maar het was nooit zeker dat dat zou lukken. En Saul zou een dwaas zijn als hij een oorlog met hen probeerde te beginnen door hun grondgebied binnen te vallen. Dus David had het gevoel dat dat de veilige plek was waar Saul niet zou durven komen.

Toen stond David op en hij en de zeshonderd mannen die bij hem waren, gingen de grens over naar Achis, de zoon van Maoch, de koning van Gath.

1 SAMUEL 27:2

Achis was ook de koning van Gath toen David daarheen ging en kwijlde, tenzij dit de zoon was, die misschien dezelfde naam had. Er zou best meer dan één Achis kunnen zijn. Het lijkt niet waarschijnlijk dat Achis David zo gunstig gezind zou zijn als bij deze gelegenheid, als hij dezelfde was die er eerder van overtuigd was geweest dat David krankzinnig was. Dus dit is misschien niet dezelfde Achis, maar het is dezelfde stad. Hij zou de opvolger van de vorige kunnen zijn.

Er staat:

David verbleef bij Achis in Gath, hij en zijn mannen, ieder met zijn gezin; David met zijn beide vrouwen, Ahinoam, uit Jizreël, en Abigaïl, de vrouw van Nabal, uit Karmel.

1 SAMUEL 27:3

Het is moeilijk te weten of de 600 mannen bij David hun vrouwen en kinderen al die tijd bij zich hadden gehad. Ik heb steeds gezegd dat ze hun gezinnen moesten achterlaten. Ik heb me David en 600 mannen in elk geval niet voorgesteld met hun vrouwen en kinderen op sleeptouw, op de vlucht voor de legers van Saul, hoewel het misschien wel zo was. Misschien brachten deze mannen die naar David toe kwamen hun gezinnen mee. Ik ging ervan uit dat ze alleen waren gevlucht. Maar het is mogelijk

dat ze inderdaad alleen naar David vluchtten, en pas later, op dit moment, toen ze in een stad zouden gaan wonen en niet meer door de bossen zouden trekken, hun gezinnen lieten roepen en naar zich toe lieten komen. Het is niet duidelijk, maar nu hebben we hun hele gezinnen bij elkaar, die huizen in Gath betrekken.

Waarom stond Achis dit toe? Achis, de Filistijnse koning, had moeten denken: nou, dit is David, die Goliath heeft gedood. Dit is onze vijand. Maar omdat David door Saul werd achtervolgd en het duidelijk was dat David nu als Sauls vijand werd beschouwd, namen de Filistijnen kennelijk aan dat David ook een vijand van Saul zou zijn, net als zij, en dat hij hun bondgenoot tegen Saul zou zijn.

Wat ze niet wisten, was dat David zichzelf niet als de vijand van Saul beschouwde. David moest doen alsof hij dat wel was om het vertrouwen van de Filistijnen te winnen. Maar David was werkelijk niet de vijand van Saul. Hij wist dat Saul zijn vijand was, maar David had er geen belangstelling voor om tegen Saul te vechten, Saul kwaad te doen of ook maar iets te doen waarmee hij zich als een vijand van Saul zou gedragen. Maar het was geloofwaardig. De Filistijnen wisten dat Saul David haatte en dat David daarom waarschijnlijk Saul zou haten. Daardoor kon David hen misleiden en hun laten geloven dat hij tegen Saul was en dus tegen Israël. Dat werkte voor David. Uiteindelijk kon hij zelfs tot aan Sauls dood bij de Filistijnen blijven, hoewel David in die tijd andere moeilijkheden had.

Toen Saul verteld werd dat David naar Gath gevlucht was, ging hij niet meer verder met het zoeken naar hem.

1 SAMUEL 27:4

Dus Saul achtervolgde David niet meer.

8

Ziklag en Davids rooftochten

David zei tegen Achis: Als ik dan genade in uw ogen gevonden heb, laat men mij een plaats geven in een van de steden van het land, zodat ik daar kan wonen; want waarom zou uw dienaar in de koninklijke stad bij u wonen? Toen gaf Achis hem op die dag Ziklag; daarom is Ziklag tot op deze dag van de koningen van Juda geweest.

1 SAMUEL 27:5-6

Omdat David koning werd en alle koningen van Juda zijn nakomelingen waren, behoorde deze stad hem toe, hoewel ze op Filistijns grondgebied lag. Dat is wat hier wordt duidelijk gemaakt. Natuurlijk stonden alle steden van Israël onder het gezag van de koningen van Juda nadat David koning was geworden. Maar deze stad lag tussen de Filistijnse steden, en na Davids dood werd ze blijvend in eigendom overgedragen aan de koningen van Juda. Ze was van hem geweest.

De tijd dat David in het land van de Filistijnen woonde, was een jaar en vier maanden. David nu trok er met zijn mannen opuit en zij overvielen de Gesurieten, de Girzieten en de Amalekieten — want die zijn van oude tijden af de inwoners van het land geweest — in de richting van Sur, tot aan het land Egypte. Telkens wanneer David in dat land toesloeg, liet hij geen man of vrouw in leven; ook nam hij de schapen, runderen, ezels, kamelen en kledingstukken in bezit, en hij kwam dan weer terug en ging naar Achis.

1 SAMUEL 27:7-9

Deze mensen behoorden tot de volken die in de dagen van Jozua uitgeroeid hadden moeten worden, maar dat was niet gebeurd. Dus David vond het gerechtvaardigd om die opdracht uit te voeren die in de dagen van Jozua niet was uitgevoerd. Om de steden van de Amalekieten en die anderen binnen te trekken en in wezen te doen wat Jozua in zijn tijd deed, maar wat in de dagen van Jozua niet was afgemaakt.

Iedereen in de stad uitroeien was ook nodig om te voorkomen dat er vanuit de stad een bericht bij Achis terecht zou komen. David zou Achis vertellen dat hij en zijn mannen tochten ondernamen tegen Israëlitische steden. Hij wilde niet dat Achis ooit te horen zou krijgen wat hij werkelijk deed, want hij vocht in werkelijkheid niet tegen Israëlieten. Hij vocht tegen vijanden van Israël. Hij kon geen overlevenden achterlaten die het bericht konden overbrengen, zodat zijn verhaal overeind kon blijven.

9

Davids leugens tegenover Achis

Door zulke dingen krijgen we misschien niet zo veel sympathie voor David. Strikt genomen stond David in zijn recht om dit te doen, omdat deze mensen op Gods lijst stonden om uitgeroeid te worden. Al liegt David wel veel en dergelijke in de verhalen die hij vertelt. Hij doet alsof en hij liegt enzovoort. Dat gebeurt natuurlijk vaak wanneer je in oorlog bent of wanneer je probeert in leven te blijven. Ik zeg niet dat het goed is. Ik zeg niet dat liegen een gedragslijn is die christenen moeten overnemen. De Bijbel suggereert niet dat alles wat David deed iets is wat christenen moeten navolgen. Helemaal niet. David deed een aantal dingen die verkeerd zijn.

Maar of hij in deze gevallen werkelijk verkeerd handelde of niet, ik weet niet hoe God erover dacht. We weten niet echt hoe streng God mensen hield aan de eis om precies de waarheid te vertellen over dingen die in de oorlog werden gedaan. Ik weet het niet. Het is niet waar dat alles geoorloofd is in de liefde en in de oorlog. Maar bij sommige aspecten van oorlog hoort in elk geval geheimhouding. Ik weet niet in hoeverre God van David verwachtte dat hij bijvoorbeeld tegenover Achis eerlijker moest zijn over zo iets.

Hoe dan ook, telkens wanneer David het land aanviel, staat er:

Hij liet geen man of vrouw in leven.

En in vers 10 staat:

En als Achis zei: Waar hebt u vandaag een inval gedaan? dan zei David: In het Zuiderland van Juda, of in het Zuiderland van de Jerahmeëlieten, of in het Zuiderland van de Kenieten.

1 SAMUEL 27:10

Het zuidelijke gebied van Juda en die andere gebieden lagen waarschijnlijk op het grondgebied van Israël. Dat zou betekenen dat Achis ervan uitging dat David overvallen uitvoerde op Israëlitische plaatsen die trouw waren aan Saul. Maar dat deed hij niet.

En David liet geen man of vrouw in leven om ze naar Gath te voeren, want hij zei: Anders kunnen zij iets over ons vertellen en zeggen: Dit heeft David gedaan. Zo was zijn handelwijze al de dagen dat hij in het land van de Filistijnen woonde. En Achis geloofde David, en hij zei: Hij heeft zich bij zijn volk, bij Israël, voorgoed in een kwade reuk gebracht; daarom zal hij mij voor eeuwig tot een dienaar zijn.

1 SAMUEL 27:11-12

Achis geloofde dus dat David Israëlitische steden overviel en er daardoor voor zorgde dat Israël hem ging haten. Zo zou zijn breuk met Israël definitief worden, zodat hij trouw zou zijn aan Achis. Eerlijk gezegd beschouwde Achis David misschien als een aanwinst zoals Israël Goliath als een aanwinst zou hebben beschouwd als die naar Israël was overgelopen. Hij is een kampvechter. David was Israëls grootste kampvechter, en nu staat hij aan de kant van de mensen van Gath. Dat is een echte aanwinst voor hen, zolang ze ervan overtuigd konden blijven dat hij trouw was aan hen en niet aan Israël.

10

David moet met de Filistijnen meevechten

Dat was het bedrog dat David moest volhouden. Hij moest de Filistijnen ervan overtuigd houden dat hij werkelijk aan hun kant stond en tegen Saul was. Natuurlijk was dat niet zo. Dat werd iets later op een voor David heel gevaarlijke manier op de proef gesteld, toen de Filistijnen daadwerkelijk tegen Saul optrokken. David moest doen alsof hij met hen mee wilde om tegen Saul te vechten. Gelukkig stemden de Filistijnse vorsten er niet mee in hem mee te laten gaan. Maar Achis vertrouwde hem. Toch werd hij daarvan vrijgesteld vanwege het wantrouwen van de andere vorsten.

Dat is maar goed ook, want doordat David de schijn ophield dat hij trouw was aan de Filistijnen, werd hij bijna gedwongen om tegen Saul ten strijde te trekken. Dat zou hij nooit hebben gedaan. Hij wilde niet tegen Saul vechten toen hij voor Saul op de vlucht was. Hij zou zich zeker niet bij de Filistijnen aansluiten om tegen Saul te gaan vechten. Maar dit is het dubbelleven dat David onder de Filistijnen leidde.

Nu hoofdstuk 28.

Het gebeurde in die dagen dat de Filistijnen hun legers als strijdmacht bijeenbrachten om tegen Israël te strijden. Toen zei Achis tegen David: Weet wel dat u met mij in het leger moet uittrekken, u en uw mannen. En David zei tegen Achis: Zo zult u te weten komen wat uw dienaar kan doen. En Achis zei tegen David: Dan zal ik u als mijn lijfwacht aanstellen, alle dagen.

1 SAMUEL 28:1-2

Davids antwoord is een beetje ontwijkend.

Maar dat zegt eigenlijk niet aan welke kant David staat.

11

Sauls angst en Gods stilzwijgen

Samuel nu was gestorven en heel Israël had rouw over hem bedreven. Zij hadden hem begraven in Rama, dat is in zijn stad. En Saul had de dodenbezweerders en de waarzeggers uit het land weggedaan.

1 SAMUEL 28:3

Dat was eigenlijk iets goeds om te doen. Om de een of andere reden wilde Saul de occultisten uit het land verwijderen.

De Filistijnen kwamen bijeen. Zij kwamen en sloegen hun kamp op bij Sunem; Saul bracht heel Israël bijeen, en zij sloegen hun kamp op op de Gilboa. Toen Saul het leger van de Filistijnen zag, was hij bevreesd en zijn hart beefde zeer. En Saul raadpleegde de HEERE, maar de HEERE antwoordde hem niet; niet door dromen, niet door de urim, en ook niet door de profeten.

1 SAMUEL 28:4-6

Met de Urim wordt de Urim en Tummim bedoeld. Het klinkt alsof hij die raadpleegde en geen antwoord kreeg. Al weet ik niet zeker hoe dat zou kunnen als de Urim en Tummim eenvoudigweg neerkwam op stenen uit een zak halen. Het zou niet moeilijk moeten zijn om een steen uit een zak te halen. Mogelijk bedoelde hij dat er voor hem geen Urim en Tummim beschikbaar was om te raadplegen, omdat de Urim en Tummim nu in de efod bij David was, bij de priester Abjathar. Hij kon geen woord van de Heere krijgen via een van de gebruikelijke wegen waarop koningen dat normaal gesproken deden. Hij had geen dromen. De profeten spraken niet tot hem. Hij had de Urim niet om het daarmee te doen. Dus hij had werkelijk geen toegang tot enig woord van God.

12

Saul bezoekt het medium in Endor

Toen zei Saul tegen zijn dienaren: Zoek een vrouw voor mij die geesten van doden kan bezweren, zodat ik naar haar toe kan gaan en door haar raad kan vragen. Zijn dienaren zeiden tegen hem: Zie, er is in Endor een vrouw die geesten van doden bezweert.

1 SAMUEL 28:7

Dit is interessant, want Saul had daadwerkelijk alle mediums en alle occultisten het land uitgezet. Maar zijn mannen kenden er een die nog steeds haar praktijk uitoefende. Ze moest dat wel in het geheim doen, want als ze betrapt werd, zou ze volgens de wet worden vervolgd.

Saul vermomde zich, trok andere kleren aan en ging op weg, en twee mannen met hem. Zij kwamen 's nachts bij de vrouw aan en hij zei: Voorzeg mij toch door de geest van een dode; roep voor mij op wie ik u zal zeggen.

1 SAMUEL 28:8

Toen zei de vrouw tegen hem: Zie, u weet wat Saul gedaan heeft, dat hij de dodenbezweerders en de waarzeggers uit dit land heeft uitgeroeid. Waarom spant u dan een valstrik voor mijn leven, om mij te doden?

1 SAMUEL 28:9

Saul zwoer haar bij de HEERE en zei: Zo waar de HEERE leeft, u zal om deze zaak geen straf overkomen.

1 SAMUEL 28:10

Ze wist niet dat hij Saul was, of misschien wist ze het wel, maar hij deed alsof hij Saul niet was. Hij was vermomd. Maar als je met kop en schouders boven alle anderen in het land uitsteekt, bind je misschien je onderbeen tegen je bovenbeen, zodat je op je knieën loopt. En dat houd je dan allemaal onder je gewaad, zodat je wat kleiner bent of zoiets. Ik weet niet zeker hoe hij zich zou vermommen om niet herkend te worden. Misschien wist ze dat hij het was, of vermoedde ze dat hij het was.

Dus antwoordde ze als een goede burger:

Je weet dat de koning dit soort dingen verbiedt. Hoe kom je erbij om me zoiets slechts te laten doen? Zoiets zou ik nooit doen.

En hij zegt:

Je zult niet gestraft worden.

Ofwel hij wist dat zij wist dat hij de koning was, en hij verleende haar als koning officieel vrijwaring van straf door te zeggen:

Je zult niet gestraft worden.

Of anders, als hij zijn vermomming volhield en dacht dat ze hem voor iemand anders zou houden, zei hij gewoon: 'Ik zal je niet aangeven, dus je komt ermee weg.' Hoe dan ook, het is moeilijk te weten of ze op dit moment wist dat hij het was. Ze doet verontwaardigd in vers 12, wanneer ze zegt:

Toen de vrouw Samuel zag, schreeuwde zij met luide stem. De vrouw zei tegen Saul: Waarom hebt u mij bedrogen? Want u bent Saul!

1 SAMUEL 28:12

Maar misschien wist ze dat al eerder. Het is moeilijk te zeggen.

Toen zei de vrouw: Wie zal ik voor u oproepen? En hij zei: Roep Samuel voor mij op.

1 SAMUEL 28:11

De koning zei tegen haar: Wees niet bevreesd, maar wat ziet u? Toen zei de vrouw tegen Saul: Ik zie een goddelijk wezen uit de aarde opkomen.

1 SAMUEL 28:13

Hij zei tegen haar: Wat is zijn gestalte? Zij zei: Er komt een oude man op, en hij heeft een mantel om. Toen wist Saul dat het Samuel was. Hij knielde met zijn gezicht ter aarde en hij boog zich neer.

1 SAMUEL 28:14

13

Contact tussen de doden en de levenden

Natuurlijk komt de vraag vaak op: was dit werkelijk Samuel? Hierover bestaat veel onenigheid onder christenen, omdat christenen over het algemeen geloven dat het eigenlijk onmogelijk is om via een medium de doden te raadplegen. Veel christenen geloven dat mensen, zodra ze dood zijn, niet meer kunnen communiceren met de wereld boven de grond. Dus wanneer mensen naar mediums gaan en in contact lijken te staan met de doden, is dat misleiding. Het is misleiding doordat het medium zelf een bedriegster of een bedrieger is, of het is een demon die zich voordoeft als de gewenste persoon. Van degenen die in de Bijbel mediums waren, werd gezegd dat ze een waarzeggende geest hadden. Dat is de gebruikelijke term in het Oude Testament: iemand die een waarzeggende geest heeft. Dat betekent gewoon dat ze bezeten zijn door een demon. Sommige christenen geloven dat de Engelse term 'familiar spirit' verwijst naar een geest die vertrouwd is met de overleden persoon die iemand probeert te bereiken. Dus als je naar een medium ging om te proberen je overleden grootvader te raadplegen, zou er een geest kunnen komen die daadwerkelijk met je grootvader vertrouwd was en zich als hem kunnen voordoen. Je zou natuurlijk denken dat je met je grootvader sprak. Het zou zelfs mogelijk kunnen zijn dat jij en je

vermeende grootvader informatie uitwisselen die alleen je grootvader kende. Dat kan je ervan overtuigen dat hij het werkelijk is, omdat hij dingen weet die alleen je grootvader zou weten.

Maar volgens de gangbare overtuiging onder de meeste evangelische christenen is dit niet echt je grootvader. Het is in werkelijkheid een demon die zich als hem voordoeft. Het is een vertrouwde geest, en je zou niet werkelijk met je grootvader kunnen praten. Volgens mij is dat waarschijnlijk vaak waar. Want wanneer mensen contact leggen met de doden en denken dat ze met iemand aan de andere kant praten, zijn de dingen die hun worden verteld over de aard van het leven na de dood, over de aard van God en over de aard van de uiteindelijke werkelijkheid, vaak onjuist. Het zijn vaak misleidingen. Het zijn het soort dingen die de duivel zou zeggen. Maar waarom zou opa dat zeggen? Waarom zou opa tegen je liegen? Dus ik vermoed dat de algemene opvatting van evangelische christenen waarschijnlijk juist is, in elk geval in de meeste gevallen.

Maar er staat beslist niets in de Bijbel dat zegt dat de doden nooit contact kunnen leggen met de levenden. Het is alleen zo dat het de levenden verboden is om dat te proberen. Het is de levenden verboden om contact te leggen met de doden. Maar nergens wordt gezegd dat het onmogelijk is dat de doden contact leggen met de levenden. Het is waar dat de rijke man in Hades Abraham vroeg om Lazarus terug te sturen om zijn broers te waarschuwen. Of hij bedoelde dat Lazarus uit de dood moest opstaan of als een geest of iets dergelijks moest teruggaan om zijn broers te waarschuwen, weten we niet. Maar hem werd verteld dat dit niet zou gebeuren, omdat zijn broers de Wet en de Profeten al hadden en niet iemand nodig hadden die terugging om hen te waarschuwen.

Eigenlijk lijkt het erop dat het de bedoeling was dat hij uit de dood zou opstaan, want Abraham zei:

Maar Abraham zei tegen hem: Als zij niet naar Mozes en de profeten luisteren, zullen zij zich ook niet laten overtuigen, als iemand uit de doden zou opstaan.

LUKAS 16:31

Dat zou opstanding kunnen betekenen. Gewoon een rondwarende geest, of iemand die uit de dood is opgewekt.

[Vertalersnoot: De spreker gebruikt hier de Engelse formulering ‘terugkomen uit de dood’ en bespreekt beide mogelijke betekenissen daarvan. Het Nederlandse Bijbelcitaat hierboven spreekt expliciet over opstaan uit de doden.] Maar we lezen daar in dat verhaal wel over een man in Hades die wilde dat iemand uit de dood terugging om contact te leggen met zijn broers en hen te waarschuwen, en zijn verzoek werd afgewezen. Dat is niet hetzelfde als zeggen dat het niet kan gebeuren.

14

Waarom de verschijning werkelijk Samuel is

Het punt hierbij is dat de Bijbel er bij het vertellen van dit hele verhaal van uitgaat dat het werkelijk Samuel is. Dat de persoon die Saul hier ontmoette werkelijk Samuel was. Een van de dingen die dat lijken te bevestigen, is dat Samuel in dit gesprek daadwerkelijk voorspelt dat Saul de volgende dag in de strijd zal sterven, wat ook gebeurde. Samuel is een ware profeet, maar de demonen zouden niet per se weten of dat zou gebeuren. Zij kennen de toekomst niet op die manier.

Dus volgens mij moeten we dit gewoon nemen zoals het er staat. Kijk wat er staat. In vers 12 staat: ‘Toen de vrouw Samuel zag’.

Er staat niet: ‘Toen de vrouw de geest zag’, waarbij de schrijver in het midden zou laten of het werkelijk Samuel was of niet. Er staat: ‘Toen ze Samuel zag’.

De schrijver van het boek stelt daarmee dat het Samuel was die zij zag. En in vers 15 staat: ‘Samuel zei tegen Saul’.

In feite is het door het hele verhaal heen hetzelfde. Vers 16:

Toen zei Samuel.

Dus het hele verhaal door wordt gezegd dat het Samuel is. In vers 20 staat zelfs:

Toen viel Saul onmiddellijk op de grond, zo lang als hij was, en hij was zeer bevreesd vanwege de woorden van Samuel. Ook was er geen kracht in hem, omdat hij de hele dag en de hele nacht geen voedsel tot zich genomen had.

1 SAMUEL 28:20

Dus de Bijbel zegt daadwerkelijk dat dit de woorden van de profeet Samuel waren. Het was Samuel die verscheen.

Hoe moeilijk het voor ons ook kan zijn om te begrijpen waarom God dit zou toestaan, waarom Hij Samuel zou terugsturen, ik denk niet dat we de vrijheid hebben om te zeggen dat hij het niet was. Tenzij we willen tegenspreken wat de Bijbel zelf duidelijk zegt.

15

Gods ingrijpen bij het medium

Natuurlijk rijst wel de vraag: waarom zou God Samuel laten terugkomen? Is het mogelijk dat mediums contact leggen met de doden en hen weer naar boven brengen? Ik weet niet of dat normaal gesproken mogelijk is. Maar zelfs als dat niet zo is, wilde God blijkbaar dit woord aan Saul geven. Het was een woord van onheil.

Wat hier interessant is, is dat Saul de meer rechtmatige manieren had geprobeerd om iets van God te horen. Hij wilde iets van God horen. Hij raadpleegde de Heere, maar de Heere antwoordde hem niet door dromen, door de Urim of door de profeten. Dus zei hij:

Toen zei Saul tegen zijn dienaren: Zoek een vrouw voor mij die geesten van doden kan bezweren, zodat ik naar haar toe kan gaan en door haar raad kan vragen. Zijn dienaren zeiden tegen hem: Zie, er is in Endor een vrouw die geesten van doden bezweert.

1 SAMUEL 28:7

Hij wilde een woord van God, en de levende profeet Samuel was dood. Dus wilde hij hem weer tot leven laten komen om opnieuw met hem te praten. Maar kijk, het zou bijna deugdzaam kunnen lijken van Saul dat hij, terwijl hij overwoog ten strijde te trekken, een woord van de Heere wilde ontvangen. Hij wilde weten wat Gods wil was. Maar God wilde niet met hem praten. God had hem al verworpen. Die man probeerde eenvoudigweg God te dwingen tot hem te spreken, en God had daar geen belangstelling voor. God had hem niets te zeggen. Maar toen hij naar de heks ging, besloot God wel: 'Hij heeft deze stap gezet. Ik zal Samuel toch terugsturen en nog één keer tot hem laten profeteren. Maar het zal geen goed nieuws zijn.' En dat was het voor Saul ook niet.

Maar we zien dus dat God zelfs door een medium of door wat voor occultist dan ook kan werken. Dat betekent niet dat het goed is. God is eenvoudigweg soeverein. Hij kan werken door elk middel dat Hij maar wil. Hij zou door een ouijabord kunnen spreken als iemand dat gebruikt, maar dat betekent niet dat Hij het gebruik ervan zou goedkeuren. God kan spreken op elke manier die Hij wil, maar er zijn dingen die Hij ons verbiedt te doen. En elke betrokkenheid bij het occulte is door God verboden. Ik zou denken dat in de meeste gevallen alle boodschappen die je langs occulte weg krijgt, misleiding zullen zijn.

In dit geval greep God in en zette Hij elke waarzeggende geest buitenspel die normaal gesproken misschien door deze vrouw werkte. Daarom was ze zo bang. Ze schreeuwde toen ze Samuel zag. Dat had ze niet verwacht. Daar was ze bezig Samuel voor een klant op te roepen, en toen Samuel werkelijk verscheen, werd ze doodsbang. Dat had ze niet verwacht. Ze verwachtte wel iets. Ze verwachtte ongetwijfeld haar vergoeding te kunnen innen door Saul ervan te overtuigen dat Samuel was opgekomen, maar ze verwachtte niet echt Samuel zelf te zien. Dit was een ongewoon geval, misschien wel een uniek geval.

16

Samuel kondigt Sauls nederlaag aan

Samuel zei tegen Saul, vers 15:

Samuel zei tegen Saul: Waarom hebt u mijn rust verstoord door mij op te roepen? Toen zei Saul: Ik ben in grote nood, want de Filistijnen strijden tegen mij en God is van mij weggegaan: Hij antwoordt mij niet meer, niet door de dienst van de profeten, en ook niet door dromen. Daarom heb ik u geroepen, om mij te laten weten wat ik doen moet.

1 SAMUEL 28:15

En Saul antwoordde:

Ik zit er helemaal doorheen, want de Filistijnen voeren oorlog tegen me en God heeft me verlaten en geeft me geen antwoord meer, niet via profeten en ook niet via dromen. Daarom heb ik je opgeroepen, zodat je me kunt vertellen wat ik moet doen.

Toen zei Samuel:

Toen zei Samuel: Waarom raadpleegt u míj dan, als de HEERE van u weggegaan is en uw vijand geworden is?

1 SAMUEL 28:16

Met andere woorden, als God je niet antwoordt door profeten of dromen, waarom denk je dan dat ik zou willen opkomen om je antwoord te geven? God is je vijand. Jij bent Zijn vijand. Waarom stoor je mij hiermee? Denk je dat ik hieraan ga meewerken?

Want de HEERE heeft gedaan zoals Hij door mijn dienst gesproken heeft: Hij heeft het koninkrijk van uw hand gescheurd en dat aan uw naaste gegeven, aan David. Omdat u niet naar de stem van de HEERE geluisterd hebt, en Zijn brandende toorn niet uitgevoerd hebt tegen Amalek, daarom heeft de HEERE u dit heden aangedaan. En de HEERE zal mét u ook Israël in handen van de Filistijnen geven, en morgen zullen u en uw zonen bij mij zijn; ook zal de HEERE het leger van Israël in handen van de Filistijnen geven.

1 SAMUEL 28:17-19

17

Sheol als verblijfplaats van de doden

Nu, hij zei dus: jij en je zonen zullen dood zijn, net als ik. Sommige mensen hebben zich afgevraagd wat hij bedoelt met:

Je zonen en jij zullen bij mij zijn.

Want ze gaan ervan uit dat Samuel in de hemel zou zijn en dat Saul niet naar de hemel zou gaan. Maar het gaat hier natuurlijk niet echt zo specifiek over de vraag waar Samuel of Saul na hun dood waren. Wat hij bedoelt is: je zult dood zijn, net als ik. Je zult in je graf liggen, zoals ik in mijn graf lig. Je zult in Hades zijn, in Sheol. Je zult zijn waar alle doden zijn. Ik ben dood, en jij zult dood zijn. Dat is wat hij zegt.

In het Oude Testament maakte het idee dat de een naar de hemel ging en de ander naar de hel, niet echt deel uit van hun denkwereld. Daarover was nog nooit iets geopenbaard. Maar ze wisten wel dat alle mensen uiteindelijk sterven. Wanneer ze dood zijn, gaan ze, zo geloofde men, eenvoudigweg naar de algemene verblijfplaats

van de doden, Sheol. Goede mensen, slechte mensen en alles daartussenin gaan daar allemaal naartoe. Iedereen gaat naar Sheol wanneer hij sterft. En daar zouden Saul en zijn zonen zijn, samen met Samuel.

Zo lezen we later ook dat David over de dood van zijn baby spreekt. De baby sterft, en wanneer David daar later over spreekt, zegt hij:

Ik zal naar hem toe gaan, maar hij zal niet naar mij terugkomen.

Christenen denken vaak dat dit betekent: 'O, dat bewijst dat de baby in de hemel was, want David is zeker in de hemel. Dus toen hij zei:

Ik zal naar hem toe gaan.

moet hij wel bedoelen dat ik naar de hemel zal gaan, waar de baby is.'

Ik twijfel er geen moment aan dat de baby behouden was, of dat David behouden was. Maar dat is niet wat hij zou denken. Wat hij zou zeggen is: 'Ik zal sterven, zoals hij dood is, maar hij zal niet weer tot leven komen, zoals ik leef. Hij zal niet terugkomen in onze wereld van de levenden, al zal ik wel zijn wereld binnengaan, de wereld van de doden.'

Samuel zegt hetzelfde tegen Saul:

Je zult bij mij zijn.

Dat betekent niet dat we ons allemaal samen zullen verheugen in de tegenwoordigheid van God. Het betekent veeleer: 'Ik ben dood, en dat zul jij morgen ook zijn, jij en je zonen.'

18

Sauls angst en wankele vastberadenheid

Toen viel Saul onmiddellijk op de grond, zo lang als hij was, en hij was zeer bevreesd vanwege de woorden van Samuel. Ook was er geen kracht in hem, omdat hij de hele dag en de hele nacht geen voedsel tot zich genomen had. Daarop kwam de vrouw naar Saul toe en zag dat hij erg geschrokken was. Zij zei tegen hem: Zie, uw dienaress heeft naar uw stem geluisterd, en ik heb mijn leven in eigen hand genomen. Ik heb naar uw woorden geluisterd, die u tot mij gesproken hebt; luister daarom nu ook naar de stem van uw dienaress. Laat mij u een stuk brood voorzetten, en eet; dan zal er kracht in u zijn, als u op weg gaat. Maar hij weigerde het en zei: Ik zal niet eten. Zijn dienaren en ook de vrouw hielden echter bij hem aan. Toen luisterde hij naar hun stem; hij stond op van de grond en ging op het bed zitten.

1 SAMUEL 28:20-23

Dit is nu typisch Saul: een krachtig standpunt innemen en er dan gewoon weer op terugkomen. 'Nee, ik ben aan het vasten. Ik ga niets eten. Je kunt me niet overhalen. Nou, als je erop staat, dan doe ik het toch maar.' Het is net als: 'Ik ga David niet meer achtervolgen. David, je bent veilig. Maak je geen zorgen.' En dan gaat hij toch weer achter hem aan. Saul is zo onbetrouwbaar als maar kan. Hij doet geloften:

en van de mannen van Israël werd op die dag veel gevergd, want Saul had het volk bezworen: Vervloekt is de man die vóór de avond voedsel tot zich neemt, voordat ik mij aan mijn vijanden gewroken heb! Daarom gebruikte heel het volk geen voedsel.

1 SAMUEL 14:24

En dat blijkt Jonathan te zijn. ‘Goed, Jonathan, dan zul je moeten sterven.’

Want zo waar de HEERE leeft, Die Israël verlost, al was het mijn zoon Jonathan, hij zal zeker sterven. Maar van heel het volk was er niemand die hem antwoordde.

1 SAMUEL 14:39

Het volk zegt: ‘Wat? Ga je Jonathan doden? Hij is een held.’ ‘O, dan doe ik het toch maar niet.’

Saul is een ongelooflijk onstandvastige en onbetrouwbare man. Zelfs hierbij was zijn weigering om te eten wat hemzelf betreft ongetwijfeld een uiting van bekering of berouw: vasten, proberen weer met God in het reine te komen. Maar hij kon ertoe worden overgehaald om toch maar te eten, zo bleek.

19

De vrouw bereidt een maaltijd voor Saul

De vrouw had een mestkalf in huis; zij haastte zich en slachtte het. Zij nam meel, kneedde het en bakte daar ongezuurde broden van.

1 SAMUEL 28:24

Het lijkt misschien vreemd dat je een koe in huis zou hebben, maar in de Bijbel is dat niet ongebruikelijk. In de Bijbel hadden de meeste mensen een of twee dieren in hun bezit. De stal was in huis. Dat is door archeologisch onderzoek ontdekt. De huizen hadden in die tijd een gedeelte dat iets hoger lag dan het andere. Je ging misschien zo'n dertig centimeter naar beneden, naar een lager gedeelte, en daar was dan de uitgang van het huis. Vlak binnen de deur kregen de dieren te eten en werden ze 's nachts binnen in huis gehouden. En dan was er dat hoger gelegen gedeelte waar de mensen woonden, in hetzelfde gebouw.

Bedenk eens hoelang dat zou duren. Saul heeft de hele dag gevestigd. Ze zegt: 'Laat me je iets te eten geven.' Tegenwoordig zou je iets uit de kast of uit de koelkast pakken en binnen vijf minuten iets op tafel hebben. Zij moet een koe gaan slachten, het bloed eruit laten lopen, het dier villen, het vlees klaarmaken, het braden en ook nog helemaal zelf brood gaan maken. Hoelang gaat dat duren? Een tijdje in elk geval.

Maar zo ging dat nu eenmaal in die tijd. Ze hadden geen kant-en-klaar eten en dat soort dingen. Je zegt: 'O, ik heb een gast. Laat me je iets te eten geven. Blijf hier maar een uur of vijf zitten terwijl ik het klaarmaak.' Het zou behoorlijk veel tijd kosten om eten helemaal zelf klaar te maken, vooral als je het dier nog moet doden voordat je het bereidt, het moet uitbenen en schoonmaken, en al dat soort dingen.

Zij bracht ze bij Saul en zijn dienaren en zij aten. Daarna stonden zij op en gingen weg in die nacht.

1 SAMUEL 28:25

20

Sauls innerlijke verdeeldheid

Eigenlijk is dit in wezen het einde van Saul. In hoofdstuk 31 horen we nog iets meer over hem, wanneer hij daadwerkelijk omkomt. Hij sterft op een heel oneervolle manier, en zijn verhaal is tragisch. Maar hij is duidelijk een man die sterk innerlijk verdeeld is. Hij was een man die in zijn hart bepaalde godsdienstige gevoelens had. Hij wilde God echt wel behagen, als het hem niet te veel kostte. Maar hij wilde de dingen ook op zijn eigen manier kunnen doen. Daarin was hij zoals hij in alles was: onstandvastig.

Hij wilde echt dat God hem vertelde wat hij moest doen. Hij wilde de Heere echt aanbidden. Hij wilde God aan zijn kant hebben. Maar hij wilde ook echt zijn eigen gang gaan. En hij wilde niet dat God hem uit zijn ambt zette. Hij wist dat God het koninkrijk aan David zou geven. Waarom trad hij dan niet gewoon af en zei hij: 'Nou, David, ik weet dat God wil dat jij het koninkrijk krijgt. Ik doe afstand van de troon. Ik draag het koninkrijk aan jou over. Ik wil de wil van de Heere doen?' Maar zo stond hij er niet in. Hij was bereid David te doden om te voorkomen dat het zou gebeuren.

Die man was dus als twee mannen, die elkaars tegenpolen waren. Bipolair. Hij was niet bipolair in de betekenis waarin we daar tegenwoordig over spreken, maar hij was een man die zo slecht was als een mens maar kon zijn, en die tegelijk zoveel berouw kon hebben en soms zulke godsdienstige gevoelens kon hebben als een mens maar kon hebben.

21

Gods stem willen horen met technieken

Nu wil ik alleen duidelijk maken dat zijn grote fout om naar een heks te gaan eigenlijk een les is voor velen van ons vandaag, want veel mensen willen iets van God horen. En God wilde niets tegen Saul zeggen. En God sprak niet tot hem via enige geoorloofde weg, maar hij nam er geen genoegen mee dat hij niets van God hoorde. Dus ging hij opnieuw zijn eigen weg en ging hij naar een heks om iets van God te kunnen horen. Hij wilde iets van Samuel horen, maar hij koos een ongeoorloofde weg. Hij ging naar een medium om Samuel op te roepen, omdat Saul zichzelf nog steeds zag als degene die de touwtjes in handen had, zelfs in zijn relatie met God.

“God, als U op deze manier niet tegen mij wilt spreken, dan ga ik U het op deze manier laten doen. Als U het op die manier niet wilt doen, ga ik U dwingen om tegen mij te spreken. Verdraaid nog aan toe, goedschiks of kwaadschiks, U zult tegen mij spreken.”

Er zijn christenen die lijken te denken dat iets van God horen inderdaad zo werkt: het is jouw keuze om iets van God te horen. God heeft eigenlijk niet de keuze of Hij wil spreken of niet. Je kunt leren om iets van God te horen.

Je hoort predikers heel vaak zeggen: “De stem van God spreekt altijd, maar je luistert gewoon niet.” Het is net als radiogolven die voortdurend een kamer vullen. Als je de radio op de juiste frequentie afstemt, kun je ze horen. Als je radio niet is afgestemd, zit de kamer vol met die boodschappen, maar kun je ze niet horen. Je bent omringd door de stemmen van commentatoren en muzikanten en sportverslaggevers en nieuwslezers enzovoort. Er zijn allerlei boodschappen die de kamer vullen, maar je weet het niet omdat je radio niet is afgestemd.

Ze zeggen dat het met God precies zo is. God praat altijd. God spreekt altijd, en je moet de technieken leren om af te stemmen, om je hart af te stemmen, zodat je kunt horen wat Hij zegt. Er zijn dus mensen die je daadwerkelijk leren hoe je iets van God kunt horen. Er zijn zoveel principes of zoveel stappen om iets van God te horen. De hele veronderstelling is dat je iets van God kunt horen wanneer je dat wilt. Het ligt aan jou of je op elk gewenst moment iets van God hoort. Je moet er gewoon voor gaan zitten en deze stappen uitvoeren, deze technieken toepassen, deze principes volgen, en dan krijg je een woord van God.

Ik heb mensen op scholen en dergelijke gekend die met anderen samenkomen, en hun hele doel is om iets van God te horen. Van hen allemaal wordt min of meer verwacht dat ze iets van God horen. Ze zijn er haast toe verplicht. Er zijn daadwerkelijk studenten van Jeugd met een Opdracht naar me toe gekomen die zeiden: “Ik denk dat er iets mis is, want wanneer we onze tijden van voorbede hebben, ontvang ik niets van God. Ik denk dat ik iets verkeerd doe.”

Ze hebben de indruk dat ze een woord van God zullen krijgen als ze alles goed doen. Maar ze beseffen niet dat die mentaliteit heel sterk lijkt op die van Saul: “God zal spreken. Ik moet alleen de juiste manier vinden om dat woord van Hem te krijgen.” Hij wilde geen nee als antwoord aanvaarden. “Als God niets wil zeggen, ga ik toch iets van God krijgen.”

22

God neemt zelf het initiatief om te spreken

Maar soms heeft God niets bijzonders wat Hij tegen je wil zeggen dat Hij niet al heeft gezegd. Wat Samuel tegen hem zei, was hetzelfde wat God hem eerder had verteld, behalve de nieuwe informatie dat hij de volgende dag zou sterven. Maar in wezen gaf Samuel geen nieuwe informatie. Saul hoefde niet naar de heks te gaan om die informatie te krijgen. Hij had die eerder al van Samuel gekregen. Hij wist het.

Vaak wil God ons geen nieuwe informatie geven omdat we geen gehoor geven aan de informatie die Hij ons al heeft gegeven. Als je niets van God hoort, kan dat komen doordat Hij niet spreekt. Als Hij niet spreekt, kan dat jouw schuld zijn, maar dat

hoeft niet. Het kan zijn dat Hij je op dit moment gewoon niets bijzonders hoeft te vertellen, behalve wat je rechtstreeks kunt halen uit het lezen van de Bijbel, uit wat je al hebt gehoord.

Nee, bij God werkt het niet zoals bij het occulte, waar je, als je de technieken maar leert, openbaringen van de andere kant kunt krijgen, omdat die er altijd zijn en jij degene bent die besluit ze te ontvangen. Wanneer God in de Bijbel tot mensen sprak, sprak Hij wanneer Hij dat wilde. Hij kwam naar Samuel of naar de profeten wanneer Hij iets te zeggen had. Zij riepen dat niet zomaar op. Je roept geen woord van God op. God is Degene Die het initiatief neemt om te spreken, en Hij zal spreken wanneer Hij dat wil.

Vaak spreekt Hij tot mensen die niet eens proberen te luisteren, omdat Hij hen wil bereiken. Ze hoeven nergens mee bezig te zijn. Saul van Tarsus probeerde onderweg naar Damascus geen woord van God te krijgen, en Jezus verscheen aan hem. Dit is vaak gebeurd. Petrus was op het dak niet speciaal op zoek naar een woord van God toen het visioen met de dieren en het laken kwam. God weet met wie Hij wil praten en wanneer Hij wil spreken en hoe Hij dat wil doen. Hij is Degene Die daarover beslist.

Maar sommige mensen krijgen de indruk: “Wij hebben dat in de hand. Wij kunnen dat regelen. God spreekt altijd. We hoeven alleen maar de techniek te leren, en dan zullen we Zijn stem horen.” Het probleem is dat we waarschijnlijk wel iets zullen horen als we zo denken. Maar dat hoeft God niet te zijn. Het was gewoon nog een uiting van Sauls opstandigheid dat hij, toen God niet op geoorloofde manieren tot hem sprak, niet eenvoudig zei: “Goed, Heere, als U niets te zeggen hebt, dan zal ik me daarbij neerleggen.” Hij was vastbesloten de situatie zelf in de hand te houden. “Ik zal een woord van God krijgen, hoe dan ook, zelfs als ik ervoor moet zondigen. Zelfs als ik God ongehoorzaam moet zijn om een woord van God te krijgen. Ik ga naar een medium en doe het zo.”

Natuurlijk hebben christenen die houding niet. Maar het hele idee dat God niet wil spreken, is christenen blijkbaar vreemd. Er zijn momenten waarop Hij gewoon niets bijzonders tegen je te zeggen heeft, en Hij verwacht eenvoudig dat je trouw bent aan wat je al weet. God zal je extra boodschappen geven wanneer Hij dat wil.

23

Gods leiding op Paulus' zendingsreis

Denk aan Paulus en zijn metgezellen op hun tweede zendingsreis. Er staat:

En nadat zij door Frygië en het land van Galatië gereisd waren, werden zij door de Heilige Geest verhinderd het Woord in Asia te spreken.

HANDELINGEN 16:6

Dus:

En bij Mysië gekomen, probeerden zij naar Bithynië te reizen, maar de Geest liet het hun niet toe.

HANDELINGEN 16:7

Ze probeerden erachter te komen waar ze heen moesten. Uiteindelijk, zo staat er, had een van de teamleden een droom over een man uit Macedonië die zei:

En Paulus kreeg 's nachts een visioen te zien: er stond een Macedonische man, die hem dringend vroeg: Kom over naar Macedonië en help ons!

HANDELINGEN 16:9

Dus werden ze wakker en zeiden: “We denken dat dit is wat God zegt. We kunnen maar beter naar Macedonië gaan.”

Maar ze hadden eerst twee andere richtingen geprobeerd.

[Vertalersnoot: De spreker parafraseert Handelingen 16:6 hier als een verhindering om naar Asia te reizen. Het Nederlandse Bijbelcitaat hierboven spreekt over verhindering om daar het Woord te verkondigen.] Waarom? Waarom kregen ze daar niet gewoon een woord van God over, zodat ze zich die vergeefse moeite konden besparen? Ze

hadden duidelijk geen techniek waarmee ze een woord van God konden krijgen wanneer ze dat maar wilden. God spreekt wanneer Hij dat wil. Uiteindelijk gaf Hij hun een droom, omdat Hij dat wilde doen. Maar voordat ze die droom en die leiding kregen, moesten ze het met vallen en opstaan proberen. “Ik denk dat Asia een goede plek is om heen te gaan.” “Nee, daar heb ik geen vrede over.” “En Bithynië dan? Laten we die kant op gaan.” “Nee, daar heb ik ook geen vrede over.”

Dus zitten ze daar maar te wachten om te zien wat God wil dat ze doen. En in dat geval nam God het initiatief om hun een droom te geven en het hun zo te laten weten. Maar het feit dat ze eerst twee verschillende richtingen insloegen en dat dat niet van God was, betekent dat ze beslist niet een soort kristallen bol hadden die ze wisten te raadplegen om een woord van God te krijgen wanneer ze dat maar wilden.

God is een echte Persoon. Hij praat wanneer Hij wil praten. Hij is niet zomaar een essentie en een of andere kracht die ergens aanwezig is, zoals radiogolven of statische elektriciteit of iets waar je, als je maar het juiste apparaat hebt, toegang toe kunt krijgen.

Hoe dan ook, Saul is een heel treurig geval. Het treurigste van alles staat in hoofdstuk 31, wanneer hij sterft. Maar daartussen hebben we nog een paar andere hoofdstukken over de problemen die David met de Amalekieten heeft. Dat en de rest van dit boek zullen we in de volgende bijeenkomst behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Samuel 26:1-2
- 1 Samuel 26:3-5
- 1 Samuel 26:6
- 1 Samuel 26:7
- 1 Samuel 26:8
- 1 Samuel 26:9-11
- Psalmen 105:15
- 1 Samuel 26:12

- 1 Samuel 26:13-16
- 1 Samuel 26:17-20
- 1 Samuel 26:21-22
- 1 Samuel 26:23-25
- 1 Samuel 27:1
- 1 Samuel 27:2
- 1 Samuel 27:3
- 1 Samuel 27:4
- 1 Samuel 27:5-6
- 1 Samuel 27:7-9
- 1 Samuel 27:10
- 1 Samuel 27:11-12
- 1 Samuel 28:1-2
- 1 Samuel 28:3
- 1 Samuel 28:4-6
- 1 Samuel 28:7
- 1 Samuel 28:8
- 1 Samuel 28:9
- 1 Samuel 28:10
- 1 Samuel 28:12
- 1 Samuel 28:11
- 1 Samuel 28:13
- 1 Samuel 28:14
- Lukas 16:31
- 1 Samuel 28:20
- 1 Samuel 28:15
- 1 Samuel 28:16
- 1 Samuel 28:17-19
- 1 Samuel 28:20-23
- 1 Samuel 14:24
- 1 Samuel 14:39
- 1 Samuel 28:24
- 1 Samuel 28:25
- Handelingen 16:6

- Handelingen 16:7
- Handelingen 16:9

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.